Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Nr. 31 WARSZAWA, DNIA 1 SIERPNIA 1936 R. Rok założenia 1921

GAZETA GIEŁDOWA i LOSOWAŃ

tygodnik finansowo-giełdowy i gospodarczy
wychodzi co sobota

SZANSE MIĘDZYNARODOWEJ STABILIZACJI WALUT

Gubernator Bank of England **Montagu Norman** co roku latem udaje się na wywczasy do New Yorku. Ta podróż wakacyjna zazwyczaj, jak twierdzi prasa, połączona jest z odwiedzinami kierowniczych osobistości urzędowego i nieurzędowego świata finansowego i z rozmowami na tematy aktualne. Tym razem prasa zagraniczna, zwłaszcza angielska i francuska, snują domysły, że chodzi o wysondowanie opinji amerykańskiego ministerstwa finansów i prezydenta Roosevelda w sprawie ustabilizowania funta i dolara oraz stosunku ich do franka.

Przypomnijmy, jaka jest sytuacja formalna każdej z tych walut.

Dolar został ustabilizowany prowizorycznie. Dawniejsza jego wartość w stosunku do złota, ustalona ustawowo, została obniżona w ten sposób, że cenę 1 uncji złota podniesiono z dol. 20,67 do dol. 35. Stanowi to obniżenie dolara do 59,06% starego parytetu. Prezydent Roosevelt został jednak upełnomocniony przez kongres do dalszej, w razie potrzeby, dewaluacji do 50% starego parytetu.

Frank na mocy ustawy z 25 czerwca 1928 r., został ustabilizowany w ten sposób, że 1 frank równa się 0.0655 gr. czystego złota próby 900/1000.

Funt szterlingów został od podstawy złotej oderwany tak, że **ustawowa** relacja funta do złota wprawdzie nie została zniesiona, w **praktyce** jednak już nie istnieje. Jeżeli kurs funta faktycznie nie podlega większym wahaniom w stosunku do walut złotych, jakiemi są franki fr., frank szwaj. i gulden hol. oraz prowizorycznie dolar ameryk., dzieje się to dzięki interwencji Funduszu Wyrównawczego skarbu angielskiego t. zw. „Exchange Equalisation Account".

Jak wynika zatem z poprzedniego, stosunek wzajemny między frankiem a dolarem regulowany jest **automatycznie** ruchem złota, jego przywozom i wywozem. Natomiast, stsunek funta do franka i dolara jest również ostatecznie regulowany ruchem złota (bo innej regulacji być nie może), ale ruch ten wywoływany jest **celowemi zakupami i sprzedażami interwencyjnemi** wspomnianego wyżej Funduszu Wyrównawczego.

Chodziłoby więc teraz tylko o ustawowe ustabilizowanie funta, który w praktyce ulega już niewielkim stosunkowo wahaniom.

Zdaje się — a wynika to z częstych i licznych doniesień prasowych — że rząd angielski zadowoliłby się obecnym poziomem kursowym funta. Najważniejszym bowiem dla gospodarstwa angielskiego jest stosunek do dolara amerykańskiego. Obecnie stosunek ten mało się różni od dawnego parytetu z okresu, gdy dolar i funt nie były jeszcze zdeprecjonowane. Ówczesny stosunek wynosił: dol. 4.86$^2/_3$ za funt, obecnie zaś wynasi: nieco więcej, niż dol 5 za funt. Tak więc, funt nie został w stosunku do dolara, jak mówią Anglicy, „overvalued" (przewartościowany). Inaczej mówiąc, na rynkach międzynarodowych siły nabywcze funta i dolara pozostały mniej więcej niezmienione.

Co do relacji funta do franka, to stosunek ten również powinienby Anglikom dogadzać, gdyż siła nabywcza franka jest według obliczeń ekonomistów angielskich, „overvalued" co najmniej o 10% w stosunku do funta.

Dlaczegożby więc Anglicy nie mieli się zgodzić na ustabilizowanie ustawowe funta, a nawet sami do niej nie dążyli?

Otóż, przedewszystkiem, obawiają się oni, że Francja, pomimo czynionych wysiłków, nie będzie mogła utrzymać franka na poziomie obecnego parytetu. Siła nabywcza franka jest w porównaniu do walut zdeprecjonowanych zbyt wysoka i wskutek tego towary zagraniczne biją francuskie na rynkach międzynarodowych i w samej Francji. Stąd musi się ona odgradzać barjerami wysokich ceł i kontyngentów, co rujnuje jej handel zagraniczny i przemysł turystyczny. Stabilizacja funta w obecnej chwili byłaby zatem, ze względu na możliwą dewaluację franka, przedwczesna. Dewaluacja ta teraz stała się nawet prawdopodobniejszą, ile że ceny towarów francuskich wskutek niedawnych strajków jeszcze więcej się podniosły.

Stabilizacja funta z innego jeszcze powodu wydaje się przedwczesną: zapasy złota, które posiada Anglja, choć znaczne, nie uważa ona za dostateczne. Że taka jest jej opinja, wynika z faktu, że zapasy te są bezustannie powiększane. Wprawdzie ogólna suma złota, która znajduje się w posiadaniu Bank of England oraz Funduszu Wyrównawczego obliczana jest ogółem na 600 milj. funt., to jednak wielka jej część należy właściwie do kapitalistów zagranicznych. przeważnie francuskich. Część tę szacują na 300 — 350 milj. funt. Suma ta stanowi albo bezpośrednio własność obcą, albo — odpowiednik obcych wkładów funtowych w bankach angielskich. Gdyby te obce kapitały, w olbrzymiej mierze francuskie, zaczęły powracać do kraju, to wywołałyby taki spadek zapasów złota, że łatwo mógłby on groźnie zaniepokoić opinję publiczną i pociągnąć za sobą niebezpieczną reakcję na rynku walutowym.

Jest jeszcze inny wzgląd, który powstrzymuje Anglję od stabilizacji. Mówią o nim otwarcie przedstawiciele rządu brytyjskiego. Niema, mianowicie, pewności, czy obecny poziom kursowy funta jest **gospodarczo uzasadniony** w sposób ostateczny. Niewiadomo, czy na jego podstawie ceny brytyjskie przystosowywać się będzie do cen światowych w sposób dla gospodarstwa kraju korzystny, t.j. czy ukształtują się na tym samym, co owe ceny światowe, albo nawet na niższym poziomie. Rozstrzygnąć tę wątpliwość może tylko doświadczenie, ono zaś do tychczas jest zbyt świeże.

Ogłoszone w tych dniach dane statystyczne o handlu zagranicznym W. Brytanji nie podziałały pod tym względem uspokajająco. W ciągu pierwszych 6 miesięcy r. b. eksport powiększył się w porównaniu z takim że okresem r. ub. tylko o 2,1%, gdy import wzrósł o 12,1%. Saldo ujemne wyniosło w I półroczu ogromną sumę 162,5 milj. funt. i było o 31% większe, niż w r. ub. Taki rozwój handlu zagranicznego nie świadczy o pełnej, zwycięskiej zdolności konkurencyjnej towarów angielskich, a zatem — w opinji brytyjskiej — o należytem przystosowaniu kursu funta do poziomu cen.

Przeważa zatem w Anglji pogląd, że musi ona zaopatrzyć się w taką ilość złota, którąby zabezpieczyła przed wszelkiemi niespodziankami. W rzeczy samej, niemal codziennie Bank of England skupuje złoto. Rezerwa jego dosięgła obecnie 232 milj. funt. według dawnej ceny złota, przyjmowanej w bilansie Banku, licząc zaś po obecnej, zapasy złota wynoszą z górą 380 milj. funt.

To ciągłe gromadzenie złota przez angielską instytucję emisyjną bardziej, niż wszelkie oświadczenia, dowodzą, że **W. Brytanja stale przygotowuje się do przywrócenia u siebie gold standardu, a więc, do ustawowej stabilizacji funta.**

N. El.

Biuletyn
Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie

Wyszedł z druku Nr. 6 za czerwiec r. b. biuletynu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie i zawiera treść następującą:

Zasady koncesjonowania przemysłu. Sytuacja gospodarcza okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie w miesiącu czerwcu 1936 r. Sprawozdanie z sytuacji eksportowej. Działalność Związku Izb Przemysłowo-Handlowych B. P. i Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie do dnia 30 czerwca 1936 r. VII. Ogólne Zebranie Związku Izb VII (XXVI) Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Sprawy: polityki gospodarczej, skarbowe, handlu zagranicznego, komunikacyjne, turystyczne oraz z zakresu stosunków gospodarczych, i kształcenia zawodowego. Udział Izby w wykonywaniu administracji, stosunków gospodarczych. Ustalenie stanu faktycznego.

Prace statystyczne Izby. Kalendarzyk posiedzeń. Dział informacyj gospodarczych i bibljograficzny.

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 24 lipca 1936 r.

o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi

I. Przepisy ogólne.

§ 1. (1) Przedsiębiorstwa bankowe, uprawnione przez Ministra Skarbu do zajmowania się handlem zagranicznemi środkami płatniczemi, otrzymują nazwę banków dewizowych lub agentów dewizowych, zależnie od zakresu udzielonych im uprawnień. Uprawnienia banku lub agenta dewizowego są udzielane indywidualnie w formie pisemnych dekretów.

(2) Uzyskanie uprawnień banku dewizowego pociąga za sobą dla przedsiębiorstwa bankowego obowiązek odprzedawania posiadanych zagranicznych środków płatniczych Bankowi Polskiemu na jego żądanie.

(3) Uprawnienia banku dewizowego, o ile dekret o udzieleniu rzeczonych uprawnień żadnych w tym względzie ograniczeń nie zawiera, obejmują: dokonywanie wszelkich tranzakcyj zagranicznemi środkami płatniczemi z Bankiem Polskim i z innemi bankami dewizowemi, nieograniczony skup w kraju zagranicznych środków płatniczych, jak również — przy zachowaniu właściwych przepisów niniejszego rozporządzenia — zakup zagranicznych środków płatniczych zagranicą, sprzedaż ich oraz wykonywanie zleceń, wchodzących w zakres obrotu pieniężnego z zagranicą.

(4) Agenci dewizowi są uprawnieni tylko do skupu w kraju pieniędzy zagranicznych z obowiązkiem odprzedaży ich Bankowi Polskiemu lub bankom dewizowym w terminie ustalonym przez Bank Polski.

§ 2. (1) Komisja Dewizowa składa się z przewodniczącego, dwóch członków oraz dwóch zastępców członków. Przewodniczącego oraz jednego członka i jednego zastępcę członka mianuje Minister Skarbu. Prezes Banku Polskiego mianuje jednego członka i jednego zastępcę członka, przyczem członek mianowany przez Prezesa Banku Polskiego jest zastępcą przewodniczącego. W miarę potrzeby zarządzeniami Ministra Skarbu może być powyższa liczba członków i ich zastępców zwiększona, jak również mogą być tworzone ekspozytury Komisji w składzie, ustalonym temiż zarządzeniami.

(2) Szczegółowy zakres działania Komisji Dewizowej, tryb urzędowania oraz charakter jej decyzyj określi osobny regulamin, zatwierdzony przez Ministra Skarbu.

(3) We wszystkich przypadkach, w których Komisja Dewizowa jest uprawniona do udzielania zezwoleń na wykonywanie czynności zakazanych lub ograniczonych, zezwolenia rzeczone, mogą być przez Komisję udzielane również generalnie zarówno w odniesieniu do pewnej kategorji osób, jak i w odniesieniu do pewnych rodzajów czynności.

II. Kupno i sprzedaż zagranicznych środków płatniczych, walorów i złota oraz przekazywania pieniędzy zagranicę.

§ 3. Osoby fizyczne i prawne, nie posiadające uprawnień banku lub agenta dewizowego, mogą kupować pieniądze zagraniczne oraz dewizy dla celów i w granicach przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, wyłącznie w bankach dewizowych. Sprzedawać posiadane dewizy mogą te osoby tylko bankom dewizowym, pieniądze zaś zagraniczne — bankom dewizowym lub agentom dewizowym.

§ 4. Do wysokości kwot, dozwolonych do wywozu zagranicę na zasadzie przepisów § 12, bankom dewizowym wolno sprzedawać osobom, do takiego wywozu uprawnionym, pieniądze zagraniczne i dewizy na koszty podróży zagranicę przy zanotowaniu sprzedanej kwoty na paszporcie zagranicznym lub innym dowodzie osobistym, uprawniającym do przekroczenia granicy.

§ 5. Za zgodą Banku Polskiego bankom dewizowym wolno na rachunek własny zamieniać drogą kupna — sprzedaży posiadane zagranicą zagraniczne środki płatnicze na inne środki płatnicze zagraniczne lub krajowe (operacje arbitrażowe).

§ 6. (1) Przekazywanie sum pieniężnych zagranicę jest dozwolone tylko za pośrednictwem banków dewizowych i poczty z zachowaniem przepisów, zawartych w paragrafie niniejszym.

(2) Banki dewizowe mogą przekazywać pieniądze zagranicę bez zezwolenia tylko w kwotach i na warunkach, ustalonych przez Komisję Dewizową.

(3) Przyjmując zlecenie przekazania sumy pieniężnej zagranicę, bank dewizowy jest obowiązany odebrać od zleceniodawcy dokumenty, udowadniające cel przekazu i postąpić z niemi w myśl dyspozycyj, udzielonych przez Komisję Dewizową.

(4) Narówni z przekazywaniem sum pieniężnych zagranicę traktuje się sprzedaż dewiz. Sprzedanych przez siebie dewiz banki dewizowe nie mogą wydawać do rąk nabywców, nie posiadających uprawnień banku dewizowego, z wyjątkiem wypadków sprzedaży dewiz na koszty podróży zagranicę na podstawie § 12.

(5) Przekazywanie sum pieniężnych zagranicę za pośrednictwem poczty wymaga zezwolenia Komisji Dewizowej.

§ 7. Stawianie do dyszpozycji cudzoziemców wszelkich środków płatniczych oraz uskutecznianie jakichkolwiek wypłat w kraju z polecenia cudzoziemców uważa się za równoznaczne z przekazaniem sum pieniężnych zagranicę i jest dozwolone tylko za pośrednictwem banków dewizowych z zachowaniem przepisów § 6 ust. (2) i ust. (3). Przepis ten nie dotyczy wypłat z polecenia cudzoziemców z ich rachunków, prowadzonych na zasadzie przepisów § 15.

§ 8. (1) Bankom dewizowym i agentom dewizowym wolno kupować w kraju złoto w postaci sztab oraz monet, zarówno stanowiących w jakimkolwiek kraju ustawowy środek płatniczy, jak i nie mających nigdzie obiegu ustawowego. Sprzedawać posiadane złoto w powyższych postaciach mogą banki i agenci dewizowi wyłącznie Bankowi Polskiemu oraz za jego zezwoleniem na cele przetwórcze.

(2) Wywóz złota zagranicę oraz przywóz jego z zagranicy w postaci monet, sztab, odlewów i przedmiotów, nie posiadających znamion gotowego do użytku wyrobu oraz w stanie nieprzerobionym we wszelkiej postaci — wymaga zezwolenia.

§ 9. Wykonywanie dyspozycyj cudzoziemców co do papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takich papierów, złożonych przez nich na przechowanie u osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju — jest bez zezwolenia zabronione.

III. Wysyłanie zagranicę środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych za pośrednictwem poczty.

§ 10. (1) Wysyłanie pocztą zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych, papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych jest dozwolone tylko za zezwoleniem Komisji Dewizowej w listach (paczkach) wartościowych i poleconych, nadesłanych na pocztę do wysłania w stanie otwartym.

(2) Banki dewizowe mogą bez specjalnego zezwolenia wysyłać pocztą zagranicę zagraniczne środki płatnicze, a w ramach generalnych lub specjalnych zezwoleń Komisji Dewizowej także krajowe środki płatnicze, papiery procentowe i dywidendowe, kupony od takich papierów oraz książeczki oszczędnościowe — bez obowiązku okazywania zawartości takich przesyłek przy nadawaniu ich na pocztę.

§ 11. (1) Weksle i czeki, wysyłane zagranicę na podstawie generalnego lub specjalnego zezwolenia Komisji Dewizowej, powinny być przed wysłaniem opatrzone przez bank dewizowy przewidzianą w zezwoleniu na wysłanie adnotację, pod którą umieścić należy stempel firmowy banku.

(2) Przepis ustępu (1) nie ma zastosowania do zwracanych zagranicę weksli i czeków, które były nadesłane do kraju w celu zainkasowania.

IV. Wywóz zagranicę środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych.

§ 12. (1) Wywóz zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych jest dozwolony bez specjalnego zezwolenia do wysokości równowartości 200 zł. na każdą osobę, legitymującą się osobnym paszportem zagranicznym, lub na jeden paszport zagraniczny. Jeżeli osoba, wyjeżdżająca zagranicę, posiada w paszporcie wizę, uprawniającą do wielokrotnego przejścia granicy, wówczas nie może ona wywieźć w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego więcej jak równowartość 200 zł. Zasady powyższe nie mają zastosowania w wypadkach, kiedy Komisja Dewizowa ustanowiła normy odrębne, określające zarówno rodzaje, jak i wysokość kwoty środków płatniczych, dozwolonych do wywozu bez specjalnego zezwolenia przy wyjeździe do określonych krajów.

(2) Osoby, przekraczające granicę na podstawie przepustek granicznych, kart cyrkulacyjnych i t. p., mają prawo przenieść każdorazowo zagranicę sumę, odpowiadającą równowartości 10 zł.

(3) Osoby uprawnione do przekraczania granicy na podstawie legitymacyj członkowskich związków turystycznych mają prawo przenieść każdorazowo zagranicę sumę, odpowiadającą równowartości zł. 50, łącznie jednak w ciągu miesiąca kalendarzowego nie więcej jak równowartość 100 zł.

(4) Z uprawnień przewidzianych w ustępach poprzedzających mogą korzystać tylko osoby fizyczne, nie będące cudzoziemcami, jeżeli przekraczają granicę w miejscach do tego przeznaczonych i zgłaszają całkowitą wywożoną kwotę środków płatniczych organom celnym lub granicznej kontroli skarbowej, pełniącym służbę w miejscach do przekraczania granicy przeznaczonych.

(5) Do wywozów środków płatniczych na kwoty wyższe, niż dozwolone na podstawie ustępów (1), (2) i (3), jak również do wywozu papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych jest wymagane zezwolenie Komisji Dewizowej. Osoba fizyczna, nie będąca cudzoziemcem, o ile posiada takie zezwolenie, może jednocześnie wywieźć oprócz środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych wymienionych w zezwoleniu, również kwotę dozwoloną do wywozu w myśl ustępów (1), (2) i (3), jeżeli w zezwoleniu inaczej nie zastrzeżono.

(6) Przy udzielaniu przez Komisję Dewizową zezwoleń na wywóz zagranicę weksli i czeków, stosuje się analogicznie przepis § 11 ust. (1).

(7) Osoby, przekraczające granicę, są obowiązane zgłosić organom celnym, a na granicy polsko - gdańskiej granicznej kontroli skarbowej: przy wyjeździe z kraju — całkowitą kwotę wywożonych środków płatniczych, jak również złota, papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych, a przy wjeździe do kraju — złota, papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takich papierów przywożonych do Polski.

§ 13. Cudzoziemiec może wywieźć bez specjalnego zezwolenia środki płatnicze i książeczki oszczędnościowe zgłoszone przy wjeździe do Polski i uwidocznione na imiennem zaświadczeniu właściwego urzędu celnego lub placówek granicznej kontroli skarbowej, stwierdzającem poprzedni przywóz tych wartości do kraju. Zaświadczenie takie w terminie czteromiesięcznym od daty jego wystawienia uprawnia do wywozu tych samych wartości, na które opiewa, przez wszystkie urzędy celne, a na granicy polsko - gdańskiej przez wszystkie placówki granicznej kontroli skarbowej.

V. Obrót z zagranicą walutą polską.

§ 14. (1) Cudzoziemcy mogą posiadać rachunki tylko w bankach dewizowych oraz za zezwoleniem w innych instytucjach. Rachunki cudzoziemców noszą nazwę rachunków zagranicznych i mogą być: 1) wolne, 2) zablokowane i 3) inne o specjalnym charakterze na warunkach określonych przez Komisję Dewizową (specjalne). Prowadzenie tych rachunków w walucie obcej jest bez zezwolenia Komisji Dewizowej zabronione.

(2) Przepis ustępu poprzedzającego nie dotyczy rachunków, jakie inne osoby fizyczne i prawne w kraju prowadzą dla cudzoziemców, z którymi mają rozliczenia pieniężne z obrotów towarowych lub innych tytułów. Prowadzenie tych rachunków nie uwalnia od obowiązku uzyskania wymaganego zezwolenia na same czynności, będące treścią księgowania jak wpłaty, wypłaty, przelewy, przeliczenia i t. p. Księgowanie nie może prowadzić do kompensaty należności wzajemnych, jeżeli na ich skompensowanie nie uzyskano zezwolenia.

§ 15. Obroty na zagranicznych rachunkach wolnych mogą się odbywać tylko zgodnie z następującemi przepisami:

a) wpłaty osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, powinny być traktowane narówni z przekazywaniem sum pieniężnych zagranicę i mogą być przyjmowane tylko z zachowaniem przepisów § 6 ust. (2) i ust. (3);

b) wpłaty cudzoziemców (przesyłki banknotów z zagranicy) wymagają zezwolenia;

c) kredytowanie równowartością zagranicznych środków płatniczych nabytych zagranicą od posiadacza rachunku (§ 17), jest dozwolone;

d) kredytowanie z tytułu inkasa nadesłanego z zagranicy wekslu lub czeku jest dozwolone, o ile uprawnienie to wynika z adnotacji umieszczonej na wekslu lub czeku zgodnie z § 11 ust. (1); w braku takiej adnotacji zakredytowanie rachunku z powyższego tytułu jest dopuszczalne wyłącznie za zezwoleniem;

e) w granicach znajdującego się na rachunku pokrycia są dozwolone wypłaty na rzecz osób, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, oraz przelewy na inne rachunki zagraniczne wolne, prowadzone w tej samej lub innej instytucji;

f) kupno dewiz na ciężar rachunku wymaga zezwolenia Komisji Dewizowej.

§ 16. Wpłaty na rzecz cudzoziemców nie odpowiadające przepisom § 15 mogą być przez banki dewizowe przyjmowane wyłącznie na rachunki zagraniczne zablokowane, z których wszelka dyspozycja wymaga zezwolenia, chyba że na warunkach określonych przez Komisję Dewizową jest dozwolone przyjęcie ich na rachunek zagraniczny specjalny.

§ 17. (1) Sprzedaż zagranicę wypłat na Polskę w jakiejkolwiek bądź formie jest dozwolona tylko Bankowi Polskiemu i za jego zgodą bankom dewizowym.

(2) Przez pojęcie sprzedaży zagranicę wypłaty na Polskę rozumie się zarówno efektywną wypłatę w złotych z polecenia cudzoziemca, jak i wszelkie postawienie sumy pieniężnej w walucie polskiej do dyspozycji cudzoziemca w zamian za otrzymaną od niego do dyspozycji zagranicą równowartość w walucie zagranicznej.

§ 18. Zapłata w walucie polskiej długu osobie trzeciej z polecenia wierzyciela — cudzoziemca jest bez zezwolenia zabroniona. Zakaz ten nie dotyczy wypłat z polecenia cudzoziemców z ich rachunków, prowadzonych na zasadzie § 15.

VI. Obowiązek zaofiarowania należności zagranicznych.

§ 19. (1) Eksporterzy są obowiązani zaofiarować do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu bezzwłocznie po otrzymaniu całkowitą należność, przypadającą im za sprzedane zagranicę towary bądź zaliczkę otrzymaną na poczet tej należności, podług kursu odnośnej dewizy w dniu wypłaty lub wykazać się otrzymaniem tej należności z rachunku zagranicznego wolnego.

(2) Eksporterzy są obowiązani — na żądanie — do składania Bankowi Polskiemu sprawozdań, które powinny obejmować rodzaj i cenę jednostkową towarów, sprzedanych przez eksporterów zagranicę, sumy należno-

d. c. na str. 3.

POLSKIE BANKI ZWIĄZKOWE W 1935 r.

Wyszło z druku sprawozdanie Związku Banków w Polsce za rok 1935.

Autorzy sprawozdania nie ograniczyli się do omówienia działalności wyłącznie banków związkowych, lecz zanalizowali ogólny problem gospodarczy w Polsce.

Na szczególną uwagę zasługuje poruszony na wstępie sprawozdania temat handlu zagranicznego.

Dane statystyczne — wedle brzmienia sprawozdania — Biuletyn Ligi Narodów wykazują, że stosunki gospodarcze na całym świecie w 1935 r. doznały poprawy. Wartość handlu zagranicznego w stosunku do r. 1934, pomimo, że wzrosła, nie stanowi jednak jednej trzeciej wartości handlu zagranicznego w 1929, przyczem na powrót do tych czasów wielkiego rozwoju handlu zagranicznego przy obecnem autarchicznem nastawieniu poszczególnych krajów liczyć nie można. Stawki celne, przepisy dewizowe, dumping walutowy, — wszystkie te środki są dzisiaj stosowane w jaknajszerszych rozmiarach przez poszczególne kraje w celu utrudnienia importu i wzmocnienia eksportu. Tę politykę stosują nietylko państwa małe i ekonomicznie słabe, ale również i trzy największe i najsilniejsze organizmy gospodarcze, które decydują o rozwoju handlu międzynarodowego, a mianowicie Imperjum Brytyjskie, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej i Z. S. R. R. Rezultatem tych autarchicznych tendencyj jest zawieranie coraz to nowych umów kompensacyjnych między poszczególnemi krajami, które mają na celu wyrównanie salda bilansu handlowego.

Natomiast wskaźnik produkcji, wedle zestawień z lat 1932 i 1935 r. w stosunku do 1929 r. wykazuje poprawę, o czem świadczy podana tablica porównawcza za powyższe lata.

Największy wzrost produkcji wykazały Japonja i Niemcy, co ma związek ze zbrojeniami, zakrojonemi na większą skalę.

Co się tyczy naszego bilansu płatniczego, to kształtował się, jak wiemy, niepomyślnie. Przyczyna tego stanu rzeczy tkwi w mniejszym dopływie walut od emigrantów, emigracji żydowskiej do Palestyny, a co najważniejsze zamrożenie należności na szych w szeregu krajów, szczególnie w Niemczech, gdzie zostały wprowadzone ograniczenia dewizowe, w końcu odpływ kapitałów zagranicę i mniejszy dopływ nowych kredytów zagranicznych, co razem wziąwszy, miało ten skutek, że saldo naszego bilansu płatniczego kształtowało się ujemnie i musiało być wyrównane sprzedażą złota z zapasów Banku Polskiego. W końcu 1934 r. zapas złota wynosił 503 miljony, w końcu zaś 1935 r. 444.3 miljony.

Wedle sprawozdania sytuacja na naszym rynku pieniężnym w 1935 r. wykazywała tendencje zmienne. Gdy w końcu pierwszego kwartału łączna suma wkładów we wszystkich instytucjach kredytowych i oszczędnościowych wynosiła 3028.7 miljonów złotych, w końcu trzeciego kwartału — tylko 2.926.4 milj. złotych i dopiero w końcu roku podniosła się do3.007.7 milj. złotych. Jednak zwiększenie się sumy wkładów w końcu roku jest poczęści wynikiem dopisywania do wkładów przynależnych procentów od zaoszczędzonych kapitałów.

Jak głosi sprawozdanie, wrażliwość społeczeństwa na wydarzenia polityczne była jedyną przyczyną odpływu wkładów i wzrostu skłonności tezauryzacyjnych, wyrażających się w poważnych zakupach złota, którego przywóz wyniósł w 1935 r. przeszło 71 miljonów złotych.

W sprawozdaniu jest podkreślony fakt koncentrowania kapitałów oszczędnościowych w publicznych instytucjach kredytowych (bankach państwowych P. K. O. i kasach komunalnych) na niekorzyść banków prywatnych.

Sprawa konkurencyjności banków publicznych jest ciągle, jak zaznaczone w sprawozdaniu, naczelnem zagadnieniem, któremu Związek Banków w Polsce poświęca swą uwagę. Zagadnienie to sprowadza się nie do uprzywilejowania prywatnych instytucyj, ale do zrównania ich w prawach z bankami publicznemi. Jeżeli stoi się na stanowisku, że bankowość prywatna winna w interesie całokształtu stosunków gospodarczych prosperować, że istnienie jest konieczne i pożyteczne, to słusznem jest, aby wa runki, w których ma ona pracować i rozwijać się, nie były gorsze od warunków pracy banków publicznych. A więc przedewszystkiem winno być osiągnięte zupełne równouprawnienie w dziedzinie podatkowej. Niezależnie od tego, iż instytucje publiczne korzystają z różnych przywilejów przy ściąganiu należności, są również zwolnione od podatku obrotowego, dochodowego i wielu opłat stemplowych oraz korzystają z szeregu innych ważnych ulg.

Suma wkładów w końcu 1934 r. w 14 bankach związkowych wynosiła 344.8 milj. zł., w końcu zaś roku sprawozdawczego około 360 milj. zł. Największy wzrost wkładów nastąpił w październiku (około 380 milj. zł.).

Stopa procentowa, którą płaciły w 1935 r. banki prywatne była następująca:

Od wkładów złotowych: a vista bezprowizyjne — 3¾%, a vista prowizyjne — 4% z wypowiedzeniem 1 miesięcznem — — 4¾%, 3-miesięcznem—5½%, 6-miesięcznem i dłuższem — 6½%, książeczki wkładowe — 5½%.

Od wkładów w walutach obcych i w złotych w złocie: a vista gotówkowe — 1%, a vista, wypłacone czekami — 1½%, z wypowiedzeniem 1-miesięcznem — 3%, 3-miesięcznem — 4%, 6-miesięcznem i dłużej — 5%, książeczki wkładowe — 4%.

Związek Banków w Polsce stał zawsze na stanowisku, że instytucje państwowe i komunalne winny były obowiązywać niższe stawki procentowe, niż banki prywatne.

Kredyty zagraniczne, wykorzystane przez banki związkowe w bankach zagranicznych, wykazują stale zmniejszenie. Zjawisko to obserwuje się od 1931 r., gdy nasilenie tych kredytów było największe w ciągu pięciu lat, zadłużenia bankowości prywatnej zagranicą, zmniejszyło się o 87 milj. zł. t. j. o 66.4%.

Działalność kredytowa banków związkowych w 1935 r. nie wykazywała żadnych zmian. Suma ogólna udzielonych kredytów w końcu 1934 r. wyniosła 539 milj. zł., gdy w końcu 1935 r. dosięgła 545 milj zł.

Stopa dyskontowa w Banku Polskim w ciągu 1935 r. wynosiła 5%, w bankach zaś prywatnych — wahała się od 7½% do 9½% w zależności od dobroci materjału wekslowego. Brak dopływu wkładów z jednej strony, z drugiej zaś — wysokie oprocentowanie książeczek oszczędnościowych P. K. O. i wreszcie również bardzo wysoki procent (od 7.50 do 10.8%), jaki dają nasze pierwszorzędne papiery lokacyjne—oto przyczyny, które nie pozwoliły na potanienie kosztów kredytu.

Co się tyczy redyskonta, w 1935 r. to było wprawdzie w większym stopniu wykorzystane przez banki związkowe, lecz nigdy nie wyczerpywało przyznanych kontyngentów kredytowych. Zagadnienie kredytów rolnych w bankach sprowadza się do możliwego upłynnienia ich za pośrednictwem Banku Akceptacyjnego. Banki związkowe zawarły układy do końca 1935 r. na sumę około 36 milj. zł, co stanowi w stosunku do wszystkich należności rolniczych, posiadanych przez banki, około 50%.

Rentowność banków w 1935 r. wykazuje wprawdzie dalsze polepszenie, lecz pomimo to ogół banków, poza nielicznemi wyjątkami nie mógł wypłacać dywidendy. Stosunek kosztów handlowych do procentów i prowizyj wyniósł w 1930 r. 78.7%. w 1933 r. — 106.2%, zaś w 1935 — 95.4%.

Sieć banków w Polsce w końcu 1935 r. przedstawiała się, jak następuje:

ilość prywatnych banków akcyjnych 38, oddziałów tychże 78,	116
Bank Polski z oddziałami	51
Bank Gospodarstwa Krajowego z oddziałami	19
Państwowy Bank Rolny z oddziałami	12
Bank Akceptacyjny	1
łącznie	199 placówek.

ści zagranicznych za te towary oraz stwierdzenie, kiedy i jakiemu bankowi dewizowemu rzeczone należności zostały lub zostaną zaofiarowane do skupu.

(3) Bankowi Polskiemu służy prawo rewidowania ksiąg eksportów celem stwierdzenia, czy eksporterzy wywiązali się z obowiązków, ustanowionych w paragrafie niniejszym.

§ 20. Przepis § 19 ust. (1) odnosi się w równej mierze do należności, przypadających za sprzedane lub zastawione zagranicą wszelkie papiery procentowe i dywidendowe oraz za kupony od tych papierów.

§ 21. Uzyskane od cudzoziemców kredyty oraz udzielona poręka za spłatę takich kredytów podlegają zgłoszeniu w Banku Polskim w terminie dni 7 od dnia uzyskania kredytu lub udzielenia poręki.

VII. Wykonanie rozporządzenia i nadzór nad wykonaniem.

§ 22. Nadzór nad wykonaniem przepisów rozporządzenia niniejszego sprawują wyznaczone przez Ministra Skarbu władze, urzędy i instytucje. W stosunku do banków i agentów dewizowych nadzór sprawuje Bank Polski — niezależnie od powierzenia nadzoru innym władzom, bankom i instytucjom.

§ 23. Przedsiębiorstwa bankowe są obowiązane stosować się do instrukcyj, wydawanych w ramach rozporządzenia niniejszego przez Komisję Dewizową i Bank Polski. Przedsiębiorstwa te są obowiązane na każde żądanie Komisji Dewizowej, Banku Polskiego oraz władz, urzędów i instytucyj, przewidzianych w § 22, dostarczyć wszelkich danych, wyjaśnień i wykazów, odnoszących się do tranzakcyj zagranicznemi środkami płatniczemi oraz obrotu pieniężnego z zagranicą.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1936 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 kwietnia 1936 r. o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 250) oraz § 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 maja 1936 r. o obowiązku zgłoszenia i zaofiarowania do skupu należności za sprzedane zagranicą towary (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 296).

OD REDAKCJI

Wobec tego, że niektóre osoby i instytucje zwracają się do Redakcji o kupno dodatku do „Wykazu zastrzeżonych polskich papierów procentowych", wyjaśniamy raz jeszcze, że dodatek w sprzedaży nie ukaże się, lecz bywa wydawany **bezpłatnie** wszystkim zamawiającym kompletny wykaz.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

W. Pan. **K. Klimaszewski** w miejscu. Niewylosowana i nic nie wygrała.

WP. **Kleinman** w miejscu. Niewylosowana i nic nie wygrała.

WP. **Zyg. S.** w M. Niewylosowane i nic nie wygrały,

WP. **Brunerowa** w miejscu Ostatnie losowanie Prem. Poż. Holenderskiej Biał. Krzyża odbyło się 1 maja 1933 r. Dalsze losowania na razie zawieszone. Premjówka powyższa jak i pozostałe nic nie wygrały i nie zostały wylosowane.

„Jeden Kibucu".

Z podanego wykazu numerów 4% Prem. Poż. Inwestycyjnej zostały wylosowane do amortyzacji: 1 kwietnia 1933 r. Serja 1350, 1 kwietnia 1934 r. Serja 9984 oraz 1 kwietnia 1935 r. Serja 8071. Wygrane żadne nie padły. Pozostałe numery nie zostały wylosowane i nic nie wygrały.

Kursy tranzakcyjne z lipca 1936 roku, notowane na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie

Pierwsza cyfra oznacza kurs najniższy, druga — najwyższy.

Dewizy.

Amsterdam — 359.60 — 360,45.
Berlin — 213,45.
Bruksela — 89,30 — 89,55.
Helsingfors — 11,73.
Kopenhaga — 118,25 — 118,80.
Londyn — 26,49 — 26,62.
Madryt — 72,55.
Nowy Jork zwykły — 5,27³/₄ — 5,29³/₄.
Nowy Jork telegraficzny — 5,27³/₄ — 5,30¹/₈.
Oslo — 133,10 — 133,70.
Paryż — 35,01.
Praga — 21,94 — 21,95.
Sztokholm — 136,60 — 137,30.
Zurich — 172,75 — 173,25.

Papiery państwowe.

3% Prem. Poż. Inwestycyjna I-em. 61 — 68,25.
3% Prem. Poż. Inwestycyjna „ (serje)— 70,50—76,50.
3% Prem. Poż. Inwestycyjna II-em. — 60 — 69.
3% Prem. Poż. Inwestycyjna „ (serje) — 71,50 — 78.
4% Prem. Poż. Dolarowa (Dolarówka) — 46,75 — 48,75.
5% Poż. Konwersyjna — 45,50 — 49,75.
5% Konwersyjna Pożyczka Kolejowa — 47,75 — 49.
6% Poż. Dolarowa — 57 — 69.
7% Poż. Stabilizacyjna (po dol. 1000) — 44 — 52,75.
7% Poż. Stabilizacyjna (po dol. 500) — 47 — 53,25.
7% Poż. Stabilizacyjna (po dol. 100) — 48 — 56.
7% L. Z. Państw. Banku Rolnego — 83,25.
8% L. Z. Państw. Banku Rolnego — 94.
5¹/₂% L. Z. i Oblig. Komun. B. G. K. — 81.
7% L. Z. i Oblig. Komun. B. G. K. — 83,25.
8% L. Z, i Oblig. Komun. B. G. K. — 94.
8% Oblig. Budowl. B. G. K. — 93.

Prywatne papiery lokacyjne.

8% L. Z. funtowe Tow. Kred. Przem. Polsk. — 80 — 85.
4% L. Z. Ziemskie — 38.
4¹/₂% L. Z. Ziemskie V S. — 43,75 — 46,25.
4¹/₂% L. Z. Poznań. Ziemstwa Kred. serja L. — 39 — 42.
4¹/₂% L. Z. Poznań. Ziemstwa Kred. serja K. — 46,75.
4¹/₂% L. Z. m. Warszawy — 52 — 54,25.
5% L. Z. m. Warszawy — 53,75 — 55,25.
5% L. Z. m. Warszawy z 1933 r. — 51 — 55.
5% L. Z. m. Częstochowy—43,75—46 (43,25—44,75 dawne)
5% L. Z. m. Kalisza z 1933 r. — 42.
5% L. Z. m. Kielc z 1933 r. —
5% L. Z. m. Lublina z 1933 r. — 37 — 38,25.
4¹/₂% L. Z. m. Łodzi — 46.
5% L. Z. m. Łodzi — 48 — 48,50.
5% L. Z. m. Łodzi z 1933 r. — 46,50 — 48,25.
5% L. Z. m. Piotrkowa z 1933 r. — 42,50—44,25 (43,25 — 48 dawne).
5% L. Z. m. Radomia z 1933 r. — 37 — 37,75.
5% L. Z. m. Siedlec z 1933 r. — 28,50.
6% Obligacje m. st, Warszawy VI poż. — 55,50 — 57,50.
6% Obligacje m. st. Warszawy VIII i IX poż.—50,38—52,25.
5¹/₂% Obligacje m. st. Warszawy VII poż. —

Akcje.

Bank Polski — 92 — 103.
Siła i Światło — 22.
Warsz. Tow. Fabr. Cukru — 26,50 — 28,55.
Warsz. Tow. Kop. Węgla — 13 — 14,50.
Lilpop — 12 — 13.
Modrzejów — 5,50.
Norblin — 51,50 — 56.
Ostrowiec — 29 — 30.
Starachowice — 30 — 33,75.
Haberbusch — 42.

Kursy orjentacyjne z dnia 31 lipca 1936 r., notowane na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie

(Kurs pierwszy oznacza „sprzedaż“, drugi „kupno“.

Dewizy:

Berlin	213,98	212,92
Gdańsk	100,20	99,80
Kopenhaga	119,04	118,46
Medjolan	41,95	41,75
Montreal	5,29³/₄	5,27¹/₄
Nowy Jork	5,31¹/₂	5,29
Oslo	133,98	133,32
Wiedeń	99,20	98,20

Banknoty:

Belgi belgijskie	89,73	89,30
dolary St. Zjedn.	5,31¹/₂	5,28¹/₂
dolary kanadyjskie	5,29¹/₂	5,26¹/₂
floreny holenderskie	361.17	359,45
franki francuskie	35,08	34,92
franki szwajcarskie	173,59	172,75
funty angielskie	26,67	26,51
guldeny gdańskie	100,20	99,80
korony czechosłowackie	20,20	19,80
korony duńskie	119,04	118,20
korony norweskie	133,98	133,—
korony szwedzkie	137,43	136,45
liry włoskie	35,—	33, —
marki fińskie	11,76	11,60
marki niemieckie	145,—	140,—
szylingi austrjackie	99,—	98,—

Pożyczki państwowe:

3% Prem. Poż. Inwestycyjna I-em. (serje)	74,—	73,—
3% Prem. Poż. Inwestycyjna II-em.	61,50	61,—
3% Prem. Poż. Inwestycyjna II-em. (serje)	72,—	70,—
5% Państw. Poż. Konwersyjna sprzedaż 45,50		
5% Konwers. Poż. Kolejowa sprzedaż 44,50		
6% Pożyczka Dolarowa	62,—	61,—

Listy zastawne towarzystw kredytowych:

7% Tow. Kredyt. Przemysłu Polskiego	73,—	70,—
8% Tow. Kredyt. Przemysłu Polskiego	81,—	80,—
4% Ziemskie w Warszawie s. VI	39.50	37.50
6% Ziemskie w Warszawie z 1929 r.	63.—	62.—
8% Ziemskie w Warszawie gwarantowane dolarowe	87.—	84.—
4% Pozn. Ziem. Kredyt.	37.50	35.—
4¹/₂% Pozn. Ziem. Kredyt. ser. „L“	39.50	38.—
4¹/₂% Pozn. Ziem. Kredyt. ser. „K“	44.—	42.—
4¹/₂% m. Warszawy	52.—	51.—
5% m. Warszawy	53.50	52.50
5% m. Częstochowy	45.—	44.—
5% m. Częstochowy 1933 r.	44.50	45.50
5% m. Kalisza	44.—	43.—
5% m. Kalisza 1933 r.	42.—	41.—
5% m. Kielc 1933 r.	42.—	41.—
5% m. Lublina	42.—	41.—
5% m. Lublina 1933 r.	39.—	38.—
4¹/₂% m. Łodzi	46.50	46.—
5% m. Łodzi	48.50	47.50
5% m. Piotrkowa	44.—	43.—
5% m. Piotrkowa 1933 r.	43.—	42.—
5% m. Płocka	49.—	48.—
5% m. Radomia	40.50	39.50
5% m. Radomia 1933 r.	38.50	37.50
5% m. Siedlec	33.—	32.—
5% m. Siedlec 1933 r.	28.50	27.50

Obligacje komunalne:

I 4¹/₂% Poż. Konwers. m. Warszawy	85.—	80.—
II 4¹/₂% Poż. Konwers. m. Warszawy	62.—	60.—
III 4¹/₂% Poż. Konwers. m. Warszawy	62.—	60.—
V 4¹/₂% Poż. Konwers. m. Warszawy	44.75	43.75
VII 5¹/₂% Poż. Konwers. m. Warszawy	44.75	43.75
VI 6% Poż. Konwers. m. Warszawy	55.—	53.—
VIII i IX 6% Poż. Konwers. m. Warszawy	50.—	48.50
5% oblig. konwers. Pol. Banku Komun. II em.	71.50	71.—
5% oblig. konwers. Pol. Banku Komun. III em.	82.—	81.—
5% oblig. konwers. Pol. Banku Komun. IV em.	82.—	81.—

Bezpłatne bony kilometrowe

Celem ożywienia turystyki, Ministerstwo Komunikacji zaprojektowało zorganizowanie premjowych przejazdów na zasadzie bezpłatnych bonów kilometrowych. Polegałoby to na emisji przez koleje pewnej ilości bonów o równowartości opłaty za 1 km., t. j. 5 groszy, które za pośrednictwem firm handlowych, dołączających je jako reklamę i premję do sprzedawanych towarów, dostawałyby się do rąk szerszej publiczności. Posiadacz bonów mógłby za nie nabyć bilet normalny na przejazd koleją.

Rozprowadzenie bonów pomiędzy duże firmy handlowe powierzałoby się w Polsce wg. tego projektu Lidze Popierania Turystyki.

Sprawę tę rozpatrywał ostatnio Związek Izb Przemysłowo-Handlowych, który wypowiedział się przeciwko projektowi, uważając, że zamierzone bony musiałyby być uznane za bezpłatne dodatki premjowe do towarów, udzielaniu których sama morząd gospodarczy stanowczo przeciwstawiał się ze względów natury zasadniczej.

Sprawa bezpłatnych dodatków towarowych była badana przez Izby Przemysłowo - Handlowe w ciągu 2 lat, zaś wynikiem tych badań była jednogłośnie przyjęta uchwała, iż udzielanie podobnych dodatków wytwarza niezdrowe warunki w handlu i obniża watość sprzedanego towaru oraz w znacznym stopniu ułatwia ukrytą i nielojalną konkurencję.

Wprowadzenie bonów kilometrowych w tej formie, jak to projektuje Ministerstwo Komunikacji, byłoby ponadto źródłem poważnych komplikacyj, gdyby zakup i rozdawnictwo ich zgodnie z projektami stanowić miało monopolistyczny przywilej jednej lub najwyżej paru firm w każdej branży ze szkodą dla pozostałych placówek.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych wyraził jednak przekonanie, iż koncepcja wprowadzenia bonów kilometrowych która mogłaby się przyczynić do skutecznej propagandy ruchu turystycznego, winnaby ulec gruntownej modyfikacji, aby usunięte zostały ujemne jej strony, nieuniknione w obecnem ujęciu sprawy.

Giełdy pieniężne

Warszawska.
(24.VII—30.VII)

W okresie sprawozdawczym nastrój ogólny był przeważnie słaby przy wciąż malejących, z drobnemi wyjątkami, obrotach.

Instytucje bankowe na rachunek swej klijenteli mniej miały do załatwiania zleceń. Kulisa spowodu feryj letnich zdekompletowana, również mniejszy przyjmowała udział w ogólnych obrotach giełdowych.

Uczestnicy zgromadzeń giełdowych stali się tak drobiazgowi, że minimalne różnice kursowe uniemożliwiają zawarcie tranzakcji.

Zbliżające się ultimo nie wywarło na razie większego wrażenia. Przypuszczalnie rozrachunki między stronami w związku z różnicami, wyniknąć mogącemi spowodu tranzakcyj terminowych, nie nastręcza żadnych nieporozumień.

Pod sam koniec okresu dał się zauważyć na giełdzie naogół stan apatyczny.

Na rynku dewizowym panowała tendencja mocniejsza dla dewiz zagranicznych, jak świadczą o tem wyższe kursy dewiz na Amsterdam, Kopenhagę, Londyn, Nowy Jork Oslo, Sztokholm i Zurich. Pozostałe dewizy, a więc Paryż i Praga trzymały się na dotychczasowym poziomie. Dewizami na Berlin wcale nie obracano.

Bank Polski, jak zwykle, regulował kursy na zasadzie wskazówek z giełd zagranicznych oraz dostarczał bankom dewizowym wszelkie dewizy, na które zgłaszali swe zapotrzebowania Obroty dewizami nie przekraczały przeciętnych rozmiarów.

Na rynku papierów państwowych ożywienie było małe. Kursy dążyły w kierunku zniżkowym.

Z pożyczek premjowych słabsza była 3% Prem. Poż. Inwestycyjna tak I jak i II em. Różnica między obu emisjami wynosiła jeden punkt na korzyść I em. Pełne serje na rynku wcale się nie pojawiły. W nieco lepszych warunkach rozwijały się operacje Dolarówką, której często poszukiwano. Kurs podniósł się o blisko jeden punkt.

5% Poż. Konwersyjna była w zaniedbaniu. wyraziło się to tak w ograniczonych obrotach jako też w obniżonych kursach. 5% Konwersyjna była zupełnie bez obrotów.

Z pożyczek dolarowych następiła znaczna redukcja obrotów 6% Poż. Dolarową, którą na początku okresu zawierano tranzakcje po mało zmienionych kursach, w drugiej zaś połowie okresu do żadnych urzędowych obrotów nie doszło.

7% Poż. Stabilizacyjna wykazała dość dużą ruchliwość, lecz w końcu okresu i tu obroty zmalały. Kurs spadł o półtora punkta przy stałej przewadze podaży nad popytem. Za odcinki po dol. 500 płacono wyżej, niż za odcinki po dol. 1000 o pół punkta, aczkolwiek przejściowo osiągnęły trzy ćwierci punkta.

Listy zastawne i obligacje banków państwowych otrzymały nadal swe, od dłuższego czasu ustabilizowane kursy.

Na rynku prywatnych papierów lokacyjnych. Sytuacja wprawdzie nie była zbyt pomyślna, lecz jednak nieco lepsza, niż w dziale papierów państwowych.

Z listów zast. funtowych Tow. Kred. Przemysłu Polskiego kursy były niższe od poprzednich. Pod koniec okresu część strat odzyskały.

Z list. zast. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie przedmiotem nieco liczniejszych i codziennych trazakcyj były 4½% Serji V. Kurs po pewnych wahaniach pod koniec okresu zrównał się z końcowym kursem okresu poprzedniego.

Z list. zast. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego z ledwością zakupiono jedną partję 4½% serji L. po kursie o jeden punkt niższym od poprzedniego.

Z list. zast. m. Warszawy jedno notowanie uzyskały 4½%, które ceniono nieco niżej. 5% dawne były nieco słabsze. Notowanie było jedno na początku okresu. Wreszcie zaznaczyć należy, iż zainteresowanie dla 5% z 1933 r. było dość duże. Kurs pomimo to obniżył się o drobnostkę.

Na rynku list. zast. prowincjonalnych towarzyst kredytowych miejskich ruch był nieco większy. Za 5% listy zast. m Częstochowy z 1933 r. płacono o drobnostkę niżej, niż poprzednio. Z listów zastawnych miasta Łodzi drobne wahania wykazywały dawne 5%, natomiast 5% z 1933 r. utrzymały się na dotychczasowym poziomie. Z list. zast. m. Piotrkowa 5% dawne były mało zmienione, natomiast 5% z 1933 r. straciły na kursie pół punkta. Wreszcie 5% list. zast. m. Radomia z 1933 r. wykazały zysk, dochodzący do trzech czwartych punkta przy częstych obrotach w drugiej połowie okresu.

Na rynku obligacyj magistrackich panowała w dalszym ciągu cisza, do urzędowych bowiem obrotów nie doszło.

Na rynku papierów dywidendowych również zauważyć można zmniejszenie się obrotów przy tendencji nie zupełnie jednolitej. Akcje Banku Polskiego przy skromnych obrotach podniosły się o jeden punkt. Za partję od dłuższego czasu nienotowanych akcyj „Siła i Światło" zapłacono po 22. Akcje Warsz. Tow. Fabr. Cukru były w minimalnych obrotach. Kurs się poprawił. Akcje Warsz. Tow. Kop. Węgla osłabły. Obroty— nikłe. Lilpopy, Ostrowieckie, Starachowieckie i Haberbusch większe lub mniejsze poniosły straty kursowe.

Kursy nieurzędowe z końca okresu.

8% Poż. z 1925 r. (Dillon) 57, 7% Poż. Śląska 49,25 — 49, 7% Poż. m. st. Warszawy 49, 4% Poż. Konsolidacyjna 43.50 (bez kup. bież. 43.25 — 43.10).

Banknoty zagraniczne.

Kurs z dnia 30 lipca 1936 r. (Cyfra pierwsza oznacza kurs „sprzedaż", druga — „kupno"). Belgi belgijskie 84.73 — 89.30, dolary Stan. Zjednoczonych 5.31 — 5.28, dolary kanadyjskie 5.29½ — 5.26½, floreny holenderskie 361.07 — 359.35, franki francuskie 35.08 — 34.92, franki szwajcarskie 173.59 — 172.75, funty angielskie 26.69 — 26.53, guldeny gdańskie 100.20—99.80, korony czechosłowackie 20.20—19.80, korony duńskie 119.09 — 118.25, korony norweskie 134.03 — 133.05, korony szwedzkie 137.58 — 136.60, liry włoskie 35 — 33, marki fińskie 11.77 — 11.60, marki niemieckie 145 — 140. szylingi austrjakie 99 — 98.

Monety: marki niemieckie srebrne 152 — 147.

Obroty prywatne: rubel srebrny 1.60.

Dewizy: Amsterdam 360.10— 360.35, Bruksela 89.40 — 89.35 — 89.55, Kopenhaga 118.65 — 118.80, Londyn 26.58 — 26.62, Nowy Jork 5,29¾ — 5.29½ — 5.29¾, kabel 5.29⁷/₈ — 5.30¹/₈, Oslo 133.50 — 133.65, Paryż — 35.01, Praga 21.94, Sztokholm 137 — 137.25, Zurich 173.15 — 173.25.

Papiery państwowe: 3% Prem Poż. Inwestycyjna I em. 64—61 —63, II em. 63—60—62, Dolarówka 47.75 — 48.25 — 47.75, 5% Poż. Konwersyjna 46 — 45.50, 6% Poż. Dolarowa 61.50 — 61.75 — 61, 7% Poż. Stabilizacyjna 48 — 46.50 (odcinki po dol. 500 — 48.50 — 47.

Listy zast. Państwowego Banku Rolnego: 7% — 83.25, 8% — 94,

List. zast. i obligacje Komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego: 5½% — 81, 7% — 83.25, 8% — 94 oraz 8% obligacje budowlane — 93.

Prywatne papiery lokacyjne: 8% listy zast. funtowe Tow. Kred. Przemysłu Polskiego 80 — 80.50, 4½% listy zast. Tow. Kred. Ziemskiego w Warszawie 44.50 — 45.25 — 45 (odcinki mniejsze 45.50), 4½% list. zast. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego Ser. L. 39. list. zast. Tow. Kred. Miejskiego w Warszawie: 4½% — 52, 5% 53,75, 5% 1933 r. 53 — 51.50 — 53, 5% listy zast. m. Częstochowy z 1933 r. — 44 — 43.75, list zast. m. Łodzi: 5% — 48.50 — 48, 5% z 1933 r. 46.50 — 47.50, listy zast. m. Piotrkowa: 5% — 43.50 — 43.25, 5% z 1933 r. — 43—42.50, 5% listy zast. Radomia z 1933 r. — 37.50 — 37.75.

Akcje: Bank Polski 93.50 — 97.50 — 96, Siła i Światło 22, Warsz. Tow. Fabr. Cukru 27.25, Tow. Kop. Węgla 13.25, Lilpop 12, Ostrowiec 29, Starachowice 31.50 — 31, Haberbusch 42.

Zamiejscowe.

(24.VII — 29.VII).

Kraków

Akcje Banku Polskiego 98.75.

Poznań

Listy zast. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego: 4% — 39— 39.75, 4½% Serji K. 43. Akcje Banku Cukrownictwa 62.

Charakterystyka położenia gospodarczego Polski w oświetleniu Banku Gosp. Krajowego.

W czerwcu nastąpiło na rynku pieniężnym w Polsce znaczne uspokojenie i prawie zupełne zahamowanie odpływu wkładów z instytucyj finansowych. Spadek wkładów dał się zauważyć jeszcze tylko w niektórych kasach oszczędności i spółdzielniach, głównie w mniejszych instytucjach. Ogólny jednak stan wkładów bankowych wykazywał w końcu tego miesiąca ponowny wzrost i ten ruch zwyżkowy utrzymał się również w lipcu. Odpływ wkładów w czerwcu miał w większej mierze przyczyny sezonowe, jak wzmożony ruch budowlany, wzrost produkcji przemysłowej i okres urlopów. Również popyt na nieruchomości był nadal dość silny. Zmniejszyło się natomiast zainteresowanie dla papierów wartościowych, powodując silniejszy spadek obrotów giełdowych i zniżek kursów.

Pod wpływem dążności do utrzymania wysokiego pogotowia kasowego działalność kredytowa banków doznała ograniczenia, nie nadążając za zwiększonem zapotrzebowaniem kredytowem na cele wzmożonego ruchu budowlanego i inwestycyj oraz wzrastającej produkcji przemysłowej. Wywołało to silniejsze poszukiwanie kredytu na rynku pozabankowym, który wykazywał nieco większą aktywność niż poprzednie.

Wzrosło również zapotrzebowanie środków obrotowych ze strony rolników ze względu na rozpoczęte żniwa. Położenie rolnictwa wykazuje w ostatnim czasie pewną stabilizację z zarysowującą się tendencją do poprawy, opartej głównie na polepszeniu się sytuacji w produkcji hodowlanej oraz gospodarce leśnej. Również ceny ziemiopłodów są obecnie przeważnie wyższe niż przed rokiem, przyczem duże nadzieje są przywiązywane do rychłego i szerokiego rozprowadzenia powiększonych w roku bieżącym rolniczych kredytów zaliczkowych i zastawnych, które mają zapobiec nadmiernej podaży zbóż po nowych zbiorach i przeciwciałać zniżce cen.

Występujące od początku sezonu budowlanego tendencje rozwojowe w produkcji przemysłowej nie uległy zmianie. Ruch zwyżkowy panował nadal zwłaszcza w tych gałęziach, których zatrudnienie zależne jest od nasilenia inwestycyj, a w pierwszym rzędzie od budownictwa, które w roku bieżącym przybrało rozmiary znacznie większe niż w poprzednich paru latach. Dzięki temu zwyżkę produkcji osiągnęły przemysły: budowlany, metalowo - maszynowy i elektrotechniczny, mineralny i ceramiczny oraz drzewny. Również w hutnictwie utrzymany został wysoki stan wytwórczości. Wzrost zapotrzebowania węgla dla przemysłu i nieznaczna zwyżka eksportu pozwoliły kopalniom na pewne wzmożenie wydobycia węgla w czerwcu. Stan uruchomienia przemysłu włókienniczego i odzieżowego był natomiast nieco niższy, gdyż nie cały jeszcze przemysł przystąpił do wyrobu towarów na sezon jesienno-zimowy. Wytwórczość fabryk chemicznych została utrzymana bez większych zmian, a w niektórych działach nastąpiło sezonowe wzmożenie ruchu. Dzięki rozszerzeniu produkcji stan zatrudnionych robotników przemysłowych wzrastał nadal, przyczyniając się do spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Obroty w handlu były w czerwcu mniejsze niż w miesiącu poprzednim, wyższe natomiast niż przed rokiem. W handlu z zagranicą nastąpił silniejszy spadek obrotów, zwłaszcza po stronie przywozu, wskutek czego wzrosło saldo dodatnie bilansu handlowego. Łagodny ruch zwyżkowy cen towarów trwał nadal, występując silniej w odniesieniu do niektórych surowców; nie ustały również żądania podwyżek płac robotniczych.

LOSOWANIA

Bony Funduszu Inwestycyjnego

po zł. 25 wart. nom.

Zostały wylosowane do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego.

W dniu **30 lipca 1936 r.** oznaczone Nr. Nr.:
7683 12626 24285 25402 28777 34241 35557

we wszystkich 10-ciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 694).

Wylosowane bony wykupywane są przez Kasy Urzędów Skarbowych po zł. 100 za bon 25-złotowy.

Wykaz numerów Bonów Funduszu Inwestycyjnego, wylosowanych w miesiącu lipcu 1936 r.

Nr. Nr.: **404 1295 1369 1642 3005 4564 6534 7683 8592 10877 11324 12626 15315 15430 16888 17695 18251 20138 22634 22681 24285 25402 26102 26226 27221 28777 28986 29206 31648 34182 34241 35557 37663 38705 39020**

Losowania książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe w P.K.O. Serji II-ej.

Dnia 25 lipca 1936 r. odbyło się w Centrali P. K. O. w Warszawie 30-te z rzędu losowanie książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe Serji II-ej.

Po zł. 1000.— otrzymują właściciele następujących książeczek:

50.098	64.449	84,387	102.736
50.234	65.619	84.701	102.991
50.745	65.740	85.453	103.182
51.201	66.233	85.489	104.111
52.078	67.089	86.685	104.270
52.723	68.548	88.159	104.780
53.230	68.745	88.258	104.825
54.172	70.466	88.480	106.178
54.242	70.844	88.743	106.408
55.481	71.283	90.514	107.306
56.524	71.745	91.284	108.052
56.526	75.772	91.335	108.151
56.579	76.872	91.655	112.214
59.253	76.966	95.690	113.386
59.285	77.730	96.136	113.564
59.811	78.472	96.483	114.160
60.053	78.671	98.465	114.953
60.727	80.340	100.050	115.923
61.364	80.516	100.178	117.377
62.214	82.164	100.829	117.669
63.403	83.963	101.662	117.792
64.192	84.283	102.455	118.198

i 118.636

Książeczki premjowane Serji II-giej wylosowane 25 kwietnia b. r. a niezrealizowane Nr. 77.595 i 81.202.

2% Prem. Poż. m. Brukseli z 1905 r.

po fr. 100

Losowanie z dn. 15 lipca 1936 r.

Amortyzacja:

Serje: 855 1426 2444 4870 4876
5429 5436 5554 5736 7618 7736
8381 8869 10976 11627 12619
13049 13397 13506 17949 18526
20029 20093 20114 20900 21382
23110 23133 23202 24046 25924
26434 26498 29676 29920 32425
34114 34306 34320 35760 36207
36322 37192 37436 38491 38624
38939 39650 40761 41983 42004
42926 43440 45894 46113 47396
47622 47833 50036 50467 50938
51796 51831 52125 52186 52395
53066 53575 54077 54170 58107
59403 61085 61124 61794 62061
62836 63482 63757 65964 66991
68958 69622 70470 71859 72438
73200 74414 75047 75373 77356
77400 78167 81329 81650 82605
82940 83928 84193 84215 84675
85516 85666 86693 87175 87914
88617 90670 91734 91826 92334
92678 92902 94481 94962 95003
95376 97944 98823 99056 100681
101741 101910 102666 103671
103726 105079 105530
106392 106429
106885 106951 107306 107892
108463 108540 108696 109748
110815 113633 114015 114405
115152 115567 117311 118125
118219 119749 121207 122006
122476 122855 124522 125294
125884 127389 127447 127519
129899 130288 130686 132102
132145 132598 134070 134076
136573 136717 136872 138778
139364 140024 141162 142244
142373 143352 145024 146502
146941 146980
147896 148859 149010
149333 149339 149794 149863
150958 152144 152721 153102
153382 154723 155568 156020
156146 156287 157977 158085
159944 160975 161013 161873
162399 163008 163719 165397
165552 166174 168159 168202
168241 168642 168933.

Wygrane:

Na fr. 50.000 Ser. 77356 Nr. 6.

Na fr. 2.500 Ser. 108696 Nr. 12.

Na fr. 1.000 Ser. 150958 Nr. 1.

Po fr. 500 Ser. 40761 Nr. 14 Ser. 136717 Nr. 14.

Po fr. 150 Ser. 13506 Nr. 4 Ser. 23202 Nr. 23 Ser. 25924 Nr. 11 Ser. 46113 Nr. 11 Ser. 53066 Nr. 11 Ser. 54077 Nr. 18 Ser. 62836 Nr. 16 Ser. 63482 Nr. 6 Ser. 82605 Nr. 12 Ser. 94962 Nr. 21 Ser. 107892 Nr. 14 Ser. 110815 Nr. 19 Ser. 122006 Nr. 2 Ser. 125294 Nr. 17 Ser. 130686 Nr. 12 Ser. 134076 Nr. 17 Ser. 143352 Nr. 12 Ser. 145024 Nr. 10 Ser. 158085 Nr. 3 13.

Za pozostałe numery, zawarte w powyższych zamortyzowanych serjach, a tu niewymienione, wypłaca się po fr. 110.—

Wypłata od dnia 2 stycznia 1937 r.

Zastrzeżone Papiery

Zastrzeżenia Urzędu Śledczego

Urząd śledczy **ostrzega** przed nabywaniem, zamianą lub realizacją:

3% Prem. Poż. Inwestyc. I em.

Ser. 9765 Nr. 33—35, Ser. 14126 Nr. 37—40, Ser. 16477 Nr. 11.

3% Prem. Poż. Inwestyc. II em.

Ser. 7846 Nr. 26, Ser. 7847 Nr. 6, Ser. 16477 Nr. 10, Ser. 21357 Nr. 33—35.

4% Prem. Poż. Dolarowej

Nr. Nr. 453555 654757 752948 1030839 1063999 1147694.

5% L. Z. Tow. Kredyt. m. Łodzi.

Na zł. 3000. Nr. 104479.
Po zł. 1000. Nr.153070—71 153081 157047 157266.

Po zł. 500. Nr. Nr. 11015 17118 17240.

Urząd Śledczy **prostuje** odwołanie, dotyczące

3% Premj. Poż. Budowlanej

Nr. 267900, **gdzie winno być 267990.**

(Urząd Śledczy K. 2—394/36 z dn, 28.VII.1936).

Zastrzeżenia Sądowe

Wydział V Cywilny Sądu Okręgowego w Warszawie wzbronił wypłat oraz dokonywania tranzakcyj

Akcjami Banku Polskiego
Nr. 491—775 do 491—792.

5% Panstw. Poż. Konwers.
Po zł. 1000 Nr. 4118785—92.

(Monit. Polski Nr. 170 i 175 z dn. 24 i 30 VII.1936).

Z Ruchu Wydawniczego

Nakładem **Głównego Urzędu Statystycznego** wyszedł z druku skolei siódmy „**Mały Rocznik Statystyczny**“ za 1936 r.

Jest to wydawnictwo bardzo dokładnie opracowane, zawiera bowiem mnóstwo informacyj, tablic, wykresów i t. p. Jest to właściwie vade mecum, którym posiłkować się mogą szersze masy. Kupiec, przemysłowiec, bankowiec, handlowiec a nawet kapitalista, znajdą w tej książce wiele cennych informacyj. Przejrzystość i należyte ugrupowanie działów oszczędza wiele czasu, gdyż zbytecznem się staje korzystanie z różnych podręczników, które zastępuje Mały Rocznik Statystyczny. Redakcji Rocznika należy się wielkie uznanie za tak sumienne opracowanie danych, w nim zawartych.

Na wstępie są mapy Polski i świata, ludność świata i Europy (kartogramy), wskaźniki życia gospodarczego Polski oraz wielu innych krajów w latach 1924 — 1936.

Szczupłe ramy niniejszej notatki nie pozwalają na szersze omówienie tego pożytecznego wydawnictwa, podajemy więc tylko poniżej treść poszczególnych działów, a mianowicie:

Dział I — Położenie geograficzne, meteorologja. Dział II—Powierzchnia, podział administracyjny, ludność. Dział III — Ruch ludności. Dział IV — Dochód Społeczny. Dział V —Własność nieruchoma. Dział VI — Rolnictwo, leśnictwo, hodowla, ryborówstwo. Dział VII—Przedsiębiorstwa, zrzeszenia gospodarcze, upadłości. Dział VIII — Górnictwo i przemysł. Dział IX —Handel wewnętrzny, spożycie. Dział X — Handel zagraniczny. Dział XI — Komunikacja. Dział XII — Pieniądz i kredyt. Dział XIII — Ceny. Dział XIV — Praca. Dział XV — Opieka społeczna. Dział XVI — Zdrowotność publiczna. Dział XVII — Ubezpieczenia (A. Ubezpieczenia społeczne, B. Inne ubezpieczenia). Dział XVIII — Szkolnictwo. Dział XIX — Oświata pozaszkolna, życie umysłowe i kulturalne, sport, stowarzyszenia. Dział XX — wyznania. Dział XXI — Sejm i Senat. Dział XXII — Administracja wewnętrzna. Dział XXIII — Armja. Dział XXIV — Sądownictwo, więziennictwo i przestępczość. Dział XXV — Finanse Skarbu Państwa i Samorządu (A. Finanse Skarbu Państwa, B. Finanse autonomicznego województwa śląskiego, C. Finanse związku terytorjalnego oraz D. — Finanse Samorządu gospodarczego.

W końcu nadmienić należy, iż Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zatwierdziło wydawnictwo do użytku szkolnego, jako książkę pomocniczą dla nauczycieli szkół ogólnokształcących oraz książkę do bibljotek uczniowskich w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli: Cena egz. zł. 1.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 93 m. 2, tel. 6-38-19. Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od godz. 17 do 18. Administracja czynna z wyjątkiem świąt i niedziel do godz. 11 i od 16 do 18. Konto P. K. O. Nr. 27111. **Warunki prenumeraty** w Warszawie i na prowincji Rocznie zł. 20.— Półrocznie zł. 10.— Kwartalnie zł. 5.— Miesięcznie zł. 1,80. Zagranicą rocznie zł. 24. Numer pojedyńczy 50 groszy. **Cena ogłoszeń:** strona zł. 800.—; 1/2 strony zł. 450.—; 1/4 strony zł. 250.—; 1/8 strony zł. 150.—; 1/16 strony zł. 100.— Drobne ogłoszenia: po zł. 1 za wiersz milim. lub jego miejsce.

Redaktor: Maksymiljan Polikier. Druk. „Społeczna“, Warszawa, Pl. Grzybowski 3/5. Tel. 205-80. Wydawca: Helena Polikierowa.